

تمایز سلولهای کارسینومای جنینی P19 به سلولهای اریتروییدی و غیراریتروییدی در حضور اینترلوکین ۳ و ۶ و اریتروپویتین

مرتضی یافتیان **M.Sc.***، مزده صالح نیا **Ph.D.***[‡]

* دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده پزشکی، گروه هماتولوژی

* دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده پزشکی، گروه علوم تشریح

[‡] آدرس مکاتبه: تهران، صندوق پستی: ۱۱۱-۱۴۱۱۵، دانشگاه تربیت مدرس، گروه علوم تشریح

پست الکترونیک: **Email: mojdeh@dr.com**

چکیده

دریافت مقاله: ۸۳/۷/۱۹، پذیرش مقاله: ۸۴/۲/۱۷

* هدف: ارزیابی تمایز سلولهای P19 به سلولهای هماتوپویتیک در حضور (IL-3: Inter Leukine 3)، (IL-6: Inter Leukine 6) و (EPO: Erythro Poietin) به عنوان یک مدل

* مواد و روشها: ابتدا سلولها در محیط نیمه جامد حاوی ۱۰ درصد سرم جنین گاوی (FCS: Fetal Calf Serum) کشت شدند که پس از شکل گیری اجسام شبه جنینی سلولهای آن با ترپسین از هم جدا شدند. سلولهای ایزوله شده مذکور در دو گروه به طور مجزا کشت شدند. در یک گروه محیط نیمه جامد حاوی ۱۰ درصد FCS و ۱۰ نانوگرم بر میلی لیتر IL-3 و IL-6 و ۲۰ واحد بر میلی لیتر EPO بود و در گروه دیگر با همین شرایط فقط EPO حذف شد. ظهور و رشد کلونیهها به مدت دو هفته بررسی شد. پس از گذشت حداقل دو هفته کلونیههای مذکور با بنزیدین رنگ آمیزی و شمارش شدند.

* یافته‌ها: نتایج نشان داد که در حضور IL-3، IL-6 و EPO به طور متوسط ۵۴ درصد از کلونیهها بنزیدین مثبت و ۴۶ درصد بنزیدین منفی بودند. اما در غیاب EPO ۱۴ درصد کلونیهها بنزیدین مثبت و ۸۶ درصد از آنها بنزیدین منفی بودند. اختلاف معنی داری بین کلونیههای بنزیدین مثبت و منفی در دو گروه مذکور وجود داشت (p=۰/۰۰۱).

* نتیجه گیری: سلولهای P19 در حضور IL-3، IL-6 و EPO توانایی تمایز به سلولهای خون ساز را دارند و EPO باعث افزایش کلونیههای اریتروییدی شده بود.

کل واژگان: سلولهای کارسینومای جنینی، اینترلوکین، اریتروپویتین

نشریه پزشکی یاخته، سال هفتم، بهار ۸۴، شماره ۲۵، صفحات ۱-۷

مقدمه

قدرت تکثیر خودشان را حفظ می کنند توانایی ایجاد تومور را از دست می دهند و مرحله دوم تمایز که سلولها تحت تاثیر عوامل تحریک کننده به رده خاص سلول تمایز می یابند (۵). هر رده سلولی تهیه شده از منشأ EC دارای یک ویژگی و استعداد درونی، در جهت تمایز به یک رده سلولی است و انتخاب رده سلولی خاص نیز برای آزمایشات مشخص به همین منظور صورت می گیرد (۱). داروها و مواد شیمیایی که جهت القای تمایز به کار می روند باید در غلظت غیرسمی استفاده شوند. رده های سلولی مختلف پاسخهای متفاوتی در مقابل یک داروی خاص از خود نشان می دهند و همچنین غلظتهای مختلف یک دارو هم می تواند تاثیر متفاوتی در تمایز یک رده سلولی خاص به رده های مختلف سلولی داشته باشد. بنابراین انتخاب داروی مناسب، رده سلولی مناسب جهت انجام تحقیق و همچنین استفاده از دوز مناسب دارو جهت بررسی دقیق رفتارهای تمایزی یک رده سلولی خاص ضروری است (۶، ۷). استفاده از سیتوکاینهای مختلف نظیر اینترلوکین ۳ (IL-3)، اینترلوکین ۶ (IL-6) و همچنین بعضی از هورمونها نظیر اریتروپویتین که تاثیرشان در تکثیر و تمایز سلولهای خون ساز در داخل بدن به اثبات رسیده است، می تواند تاثیر به سزایی در تکثیر و تمایز سلولهای رده هماتوپویتیک در محیط *In vitro* از سلولهای تمایز نیافته داشته باشد (۸، ۹، ۱۰).

اینترلوکین ۶ فاکتور رشدی با فعالیت گسترده است که عمل خود را به طور غیرمستقیم و از طریق همکاری با سایر فاکتورها خصوصا IL-3 اعمال می دارد (۱۱) و اینترلوکین ۳ یا فاکتور محرک کلونی دارای

در مطالعه تکوین و تمایز بافتها و سلولهای پستانداران پیچیدگیهایی وجود دارد که منجر به استفاده از سیستم کشت سلولی به منظور درک آسان و تجزیه و تحلیل سلسله وقایع دخیل در آن شده است. استفاده از سلولهای بنیادی، این اجازه را می دهد که به بررسی سلسله وقایع مرتبط با تمایز بخشهای مختلف جنین در مراحل اولیه پرداخته شود (۱).

Solter و همکاران برای اولین بار با پیوند جنین یا قسمتهایی از بدن آن در زیر کپسول کلیه موشی که از نظر ایمنی با بافت پیوندی سازگار باشد، در ظرف مدت ۶ تا ۱۰ هفته توانستند تراتوکارسینوما ایجاد کنند که بعد از جداسازی تومورها از بدن موش و همچنین جدا کردن سلولهای تشکیل دهنده تراتوکارسینوما از یکدیگر توسط روشهای فیزیکی و شیمیایی سلولهای منفرد کارسینومای جنینی (EC: Embryonic Carcinoma) را به دست آوردند (۲).

سلولهای EC از نظر رشد مناسب در محیط کشت دارای طیف وسیعی هستند. بعضی از رده سلولهای مانند PSA-1، C145a12، P10 و C145a12 فقط در شرایطی که بر روی لایه پشتیبان فیبروبلاستی که فعالیت میتوزی آنها توسط اشعه ۷ و یا میتوماکسین C غیرفعال شده باشد، رشد می کنند. با این وجود اکثر رده های سلولی تهیه شده از سلولهای EC به طور مستقیم بر روی سطح پلاستیکی و یا شیشه ای پلیتهای کشت در شرایط غیرتمایز یافته چسبیده و تکثیر می شوند (۳، ۴). تمایز سلولهای EC حداقل شامل دو مرحله جدا از هم است: اول اینکه سلولها در عین اینکه

۳۰ درصد آگار یک درصد تشکیل شده بود به مدت ۸ روز انکوبه شد. در طول این مدت اجسام شبه جنینی (EBS) در داخل محیط نیمه جامد شکل می گرفت. EBS ها توسط پمپت پاستور و در زیر هود وبا استفاده از میکروسکوپ معکوس از داخل محیط نیمه جامد جدا شدند و پس از تریپسینه شدن به مدت ۱۵ دقیقه، سلولها به صورت منفرد در آمده با افزودن FCS به محیط تریپسین خنثی شده و به آن ۵ سی سی محیط DMEM نیز اضافه شده و با دور ۱۲۰۰rpm به مدت ۳ دقیقه سانتیفریژ کرده و محلول رویی آنها خارج شد و سپس به آن محیط کشت DMEM حاوی ۱۰ درصد FCS اضافه شد تا به غلظت 1×10^5 سلول در میلی لیتر برسد.

کشت سلولهای P19 در محیط نیمه جامد دارای IL-3 و IL-6

سلولهای حاصل از تریپسینه شدن EBS های به وجود آمده از رده سلولی P19 با غلظت 5×10^4 را در محیط کشت حاوی ۵۰ درصد DMEM، ۳۰ درصد آگار یک درصد و ۲۰ درصد FCS و همچنین ۱۰ نانوگرم بر میلی لیتر IL-3، ۱۰ نانوگرم بر میلی لیتر IL-6 (قبل از اضافه شدن آگار یک درصد به محیط DMEM اضافه شد) و به مدت ۱۴ الی ۱۸ روز انکوبه و کشت شدند (۱۸). بعد از گذشت ۱۴ روز کلونیهایی ایجاد شده در محیط نیمه جامد در زیر میکروسکوپ معکوس از نظر مورفولوژی و تعداد بررسی شدند. از رنگ آمیزی بنزیدین جهت تایید کلونیهایی اریتروبیدی و از رنگ آمیزی گیمسا جهت تشخیص مورفولوژی سلولهای تشکیل دهنده کلونیا استفاده شد. جهت رنگ آمیزی بنزیدین ۲ سی سی از محلول ۵۰ درصد بنزیدین در اسید استیک گلاسیال به پلیتهای کشت اضافه شده و به مدت ۱۵ دقیقه در انکوباتور ۳۷ درجه سانتی گراد قرار گرفت، سپس با پمپت پاستور محلول رنگی بنزیدین خارج و به محیط کشت، ۲ سی سی آب اکسیژنه ۱ درصد اضافه شد. در صورت وجود کلونیهایی اریتروبیدی در محیط کشت بلافاصله رنگ آنها به دلیل واکنش با بنزیدین و آب اکسیژنه آبی تیره شده که این امر به خاطر وجود هموگلوبین موجود در کلونیهایی اریتروبیدی است.

کشت سلولهای P19 در محیط نیمه جامد دارای IL-3 و IL-6 و اریتروبیتین

سلولهای حاصل از تریپسینه شدن EBS های به دست آمده از رده سلولی P19، 5×10^4 به شکل سوسپانسیون سلولی متشکل از ۵۰ درصد محیط کشت DMEM، ۳۰ درصد آگار یک درصد و ۲۰ درصد FCS، ۱۰ نانوگرم بر میلی لیتر IL-3 و ۱۰ نانوگرم بر میلی لیتر IL-6، ۲۰ واحد بر میلی لیتر اریتروبیتین ریکامیننت (Recombinant) (۱۹) به مدت ۱۴ الی ۱۸ روز در انکوباتور ۳۷ درجه سانتی گراد مرطوب دارای ۵ درصد CO_2 انکوبه شد.

در طول این مدت کلونیهایی شکل گرفته در داخل محیط نیمه جامد از نظر تعداد و مورفولوژی در زیر میکروسکوپ معکوس بررسی شد و مشابه گروه قبل از دو روش رنگ آمیزی بنزیدین و گیمسا استفاده شد. پس از جمع آوری اطلاعات با استفاده از تست مجذور کای (χ^2) درصد کلونیهایی حاصله در گروههای مختلف مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

توانایی متعددی است که فعالیتی مشابه با فاکتور تحریک کننده کلونی گرانولوسیت ماکروفاژی (GM-CSF) دارد اما بسیار سریع تر (۱۲، ۱۳). با توجه به عدم دستیابی مستقیم به نحوه هماتوپویز در دوران جنینی داخل رحمی به نظر می آید طراحی یک سیستم مشابه در شرایط *In vitro* می تواند کمک بسیار مناسبی جهت شناخت مکانیسمهای دخیل در تمایز سلولهای تمایز نیافته به سلولهای رده هماتوپویتیک باشد. در خصوص تمایز سلولهای P19 به رده هماتوپویتیک گزارشی اعلام نشده است اما در خصوص تمایز آن به رده های دیگر مثل عضله، سلولهای عصبی گزارشاتی وجود دارد (۳)، اما Nicolus و همکاران با استفاده از سلولهای PCC3 که یک رده سلولی امبریونیک کارسینومایی با منشأ تراتوکارسینومایی است، توانستند در شرایط *In vitro* و در محیط کشت ارگانی تمایز سلولهای PCC3 به رده اریتروبیدی را باعث شوند، ولی به دلیل پایین بودن سطح اریتروبویز و همچنین داشتن کاربوتایپ غیرنرمال استفاده از این سیستم جهت تمایز سلولهای EC به رده هماتوپویتیک را محدود کرد (۱۴) و در زمینه تمایز سلولهای بنیادی جنینی (ES: Embryonic stem cell) به رده هماتوپویتیک که مکانیسم تمایزی مشابهی بین این دو گروه سلولی وجود دارد گزارشاتی منتشر شده است (۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹). Wiles و همکاران با استفاده از محیط نیمه جامد متیل سلولز توانستند سلولهای بنیادی جنینی (ES) را در محیط کشت به اجسام شبه جنینی (EBS) تبدیل نمایند که این Ebs ها حاوی پیش سازهای رده های خونی بودند که پس از تریپسینه کردن EBS ها سلولهای حاصله در محیط کشت نیمه جامد و در حضور فاکتورهای خون ساز نظیر IL-3 و IL-6 و GM-CSF تشکیل کلونیهایی خون ساز را دادند. این یافته نشان می دهد که سلولهای ES در محیط *In vitro* و در شرایط مناسب می توانند به پیش سازهای خونی متمایز شوند (۱۵). با توجه به مطالب ارائه شده هدف اصلی در این تحقیق پیشنهاد روشی مناسب برای تمایز سلولهای کارسینومای جنینی در محیط *In vitro* و ایجاد شرایط مناسب برای مطالعه عوامل موثر در خون سازی است؛ به خصوص که تاثیر پذیری سلولهای بنیادی در مراحل ابتدایی از سیتوکینهایی مثل IL-3، IL-6 و EPO به شکل یک سوال باقی است و هنوز پاسخ مناسبی به آن داده نشده است.

مواد و روشها

کشت و نگهداری سلولهای P19

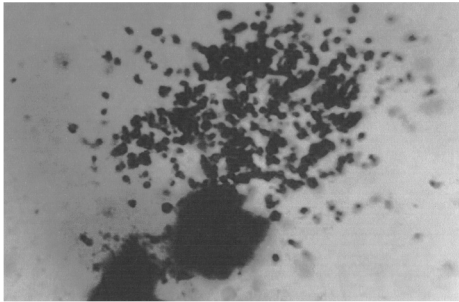
بلافاصله پس از تهیه سلولهای P19 از انستیتو پاستور ایران به منظور جلوگیری از تمایز این سلولها در محیط کشت DMEM (Sigma) حاوی ۱۰ درصد FCS و ۱ میکروگرم بر میلی لیتر فاکتور مهارکننده لوسمی (Sigma) LIF که باعث عدم تمایز در سلولهای P19 می شود، کشت و نگهداری شدند و برای مطالعات بعدی از آنها استفاده شد.

کشت سلولهای P19 در محیط نیمه جامد

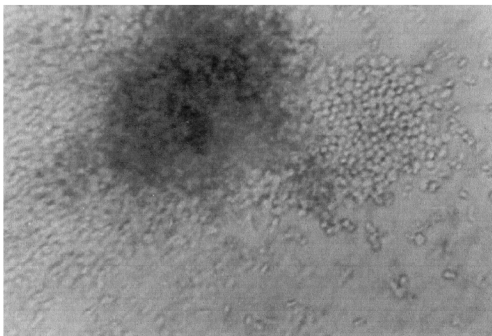
سلولهای P19 بعد از مرحله تریپسینه شدن (تریپسین ۰/۲۵ درصد، EDTA ۰/۰۲ درصد) به صورت منفرد یا مجزا در آمده و $1 \times 10^3 - 4 \times 10^3$ سلول در محیط کشتی که از ۶۰ درصد DMEM، ۲۰ درصد FCS و

جدول ۱. Colony assay سلولهای P19 در محیط نیمه جامد در حضور فاکتورهای IL-3، IL-6 و یا EPO حداقل در سه بار تکرار

تعداد (درصد)	میانگین کلونی بنزیدین منفی $\pm$ SD (Range)	تعداد (درصد)	میانگین کلونی بنزیدین مثبت $\pm$ SD (Range)	تعداد سلول بر میلی لیتر $\times 10^4$	گروهها
۵۳	۱۸ $\pm$ ۲/۵ (۱۵-۲۰)	۶۲	۲۱ $\pm$ ۲ (۱۹-۲۳)	۴ $\times 10^4$	کشت در حضور EPO و IL-3، IL-6
۶۱	۲۰ $\pm$ ۳ (۱۷-۲۳)	۱۰	۳ $\pm$ ۱/۵ (۲-۵)	۴ $\times 10^4$	کشت در حضور IL-3، IL-6

شکل ۲: نمایی از کلونیهایی ایجاد شده در محیط نیمه جامد دارای فاکتورهای IL-3، IL-6 و EPO و با بزرگنمایی $\times 400$ (کلونی اریتروییدی تیره رنگ و کلونی غیر اریتروییدی روشن دیده می شود). (مشاهده تصویر رنگی در انتهای مقالات)

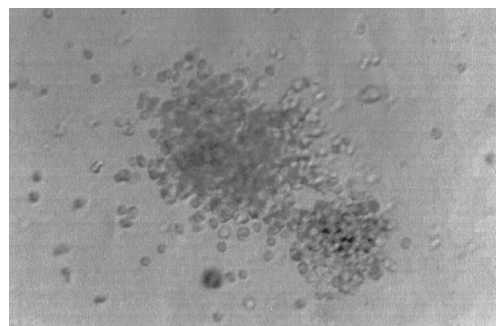
شکل ۳: نمایی از کلونی اریتروییدی بنزیدین مثبت در محیط نیمه جامد دارای فاکتورهای IL-3، IL-6 و EPO با بزرگنمایی $\times 400$ (مشاهده تصویر رنگی در انتهای مقالات)

بحث

در تحقیق حاضر به منظور بررسی تاثیر فاکتورهای آگروژن در تمایز سلولهای P19 به سلولهای هماتوپوئیک در غیاب لایه پشتیبان در دو آزمایش جداگانه سلولهای حاصله از اجسام شبه جنینی در محیط نیمه جامد دارای فاکتورهای IL-3، IL-6 و EPO و یا دارای فاکتورهایی IL-3 و IL-6 کشت شدند. پس از گذشت ۱۴ تا ۱۸ روز در محیطهایی که علاوه بر IL-3 و IL-6 از EPO نیز استفاده شده بود، درصد کلونیهایی اریتروییدی و غیر اریتروییدی ایجاد شده اختلاف چندانی با هم نداشتند. ولی در محیطی که فقط از فاکتورهای IL-3 و IL-6 استفاده شده بود اکثر کلونیهایی ایجاد شده مربوط به کلونیهایی غیر اریتروییدی بودند (۸۴ درصد). بنابراین وجود EPO باعث افزایش درصد کلونیهایی غیر اریتروییدی شده بود و حضور اینترلوکین ۳ و ۶ به طور معنی داری باعث افزایش کلونیهایی غیر اریتروییدی (که به احتمال زیاد میلیویدی بود) شده بود. البته این نتایج نشان داد که برای افزایش ظهور کلونیهایی اریتروییدی وجود EPO الزامی است با این حال وجود

یافته‌ها

بعد از کشت سلولهای P19 در محیط نیمه جامد حاوی آگار و FCS و در غیاب LIF در مدت ۲ الی ۳ روز کلونیهایی کوچکی ایجاد شدند که بعد از کشت ۸ تا ۱۲ روز این کلونیهایی به اجسام شبه جنینی (EBS) تبدیل شدند، تقریباً به ازای هر 4×10^4 سلول P19 کشت شده، به طور متوسط ۲۰ تا ۳۰ EBS ایجاد شد. کشت سلولهای حاصل از تریپسینه شدن EBS به دست آمده از سلولهای P19 در محیط نیمه جامد حاوی FCS، IL-3 و IL-6 در مدت ۱۴ الی ۱۸ روز باعث ایجاد کلونیهایی شده است که از تعداد کل ۷۱ کلون شمارش شده در سه بار تکرار ۱۴ درصد کلونیهایی بنزیدین مثبت و ۸۶ درصد بنزیدین منفی و از نظر مورفولوژی اکثر شبیه کلونی رده غیر اریتروییدی بودند و تعداد کمتری هم کلونی اریتروییدی وجود داشت که شکل یک نمایی از این کلونیهایی را نشان می دهد و اطلاعات مربوطه به طور خلاصه در جدول یک نشان داده است. کشت سلولهای حاصل از مرحله تریپسینه شدن EBS در محیط نیمه جامد حاوی FCS، IL-3 و IL-6 و EPO در مدت ۱۴ الی ۱۸ روز باعث ایجاد کلونیهایی در داخل محیط نیمه جامد شده که اطلاعات مربوطه به طور خلاصه در جدول یک نشان داده است. از تعداد کل ۱۱۵ کلون شمارش شده میانگین کلونیهایی بنزیدین مثبت ۵۴ درصد و کلونیهایی بنزیدین منفی ۴۶ درصد بود. در شکل دو نمایی دو نوع کلونیهایی شکل گرفته در حضور فاکتورهای مذکور نشان داده شده است. کلونی تیره رنگ مربوط به رده اریتروییدی و کلونی روشن تر مربوط به رده غیر اریتروییدی است. همچنین شکل سه نمونه ای از کلون رنگ شده با بنزیدین را نشان می دهد. از نظر آماری با $P < 0.001$ اختلاف معنی داری بین کلونیهایی بنزیدین مثبت و یا بنزیدین منفی این گروه با گروه فاقد EPO مشاهده شد.

شکل ۱: نمایی از کلونیهایی شکل گرفته در محیط نیمه جامد در حضور فاکتورهای IL-3، IL-6 و با بزرگنمایی $\times 400$ (مشاهده تصویر رنگی در انتهای مقالات)

اریتروئیدی میلوئیدی و یا حتی لنفوییدی حضور فاکتورهای IL-3 و IL-6 و فاکتورهای آگزوزن ضروری است (۲۲) ولی برعکس Ohneda و همکاران در طی تحقیقی بیان داشتند که جهت تمایز سلولهای رده اریتروئیدی از پیش‌سازهای سلولهای خونی جنینی الزامی به استفاده از هیچ فاکتور آگزوزنی نیست (۲۳). مکانیسم عمل تمایز توسط فاکتورها و سیستمهای هم‌کشتی مختلف با توجه به منبع سلول بنیادی و نوع آن تفاوت‌هایی را خواهد داشت اما تشابه‌هایی هم بین سلولهای بنیادی جنینی و سلولهای کارسینومایی جنینی نیز وجود دارد از جمله خاصیت نامیرایی و قدرت تمایز به رده‌های مختلف سلول مثل سلولهای عصبی، عضلانی و نوروگلیا (۲) و تاکنون رده‌های مختلف سلولی از این سیستمهای تمایزی ارایه شده‌اند. بنابراین مجموع نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که در حضور اینترلوکین ۳ و ۶ ظهور رده غیراریتروئیدی افزایش می‌یابد و در حضور اریتروپویتین ظهور کلونهای اریتروئیدی افزایش می‌یابد.

EPO در کنار فاکتورهای IL-6 و IL-3 باعث ظهور رده‌های غیراریتروئیدی نیز شده بود، اما به تعداد بسیار کمتر. نقش EPO در اریتروپویز قطعی کاملاً مشخص شده و تحقیقات در این زمینه نشان داده است که این ترکیب یک عامل اصلی در تنظیم اریتروپویز قطعی است (۲۰، ۲۱)، اما در خصوص اریتروپویز اولیه نامشخص است. تحقیق حاضر نشان داد که EPO بر سلولهای بنیادی کارسینومای جنینی تأثیرگذار بوده و اریتروپویز را تا حدودی افزایش می‌دهد ولی سوال باقی مانده این است که الگوی اریتروپویز حاصله از کدام نوع است اولیه یا ثانویه، که نیاز به تحقیقات بیشتر در این زمینه با تکنیکهای تکمیلی و مناسب‌تر مثل بررسی نوع هموگلوبین سنتز شده وجود دارد. بنابراین با توجه به نتایج حاصله و بعضی از نتایج تحقیقات مشابه برای ظهور کلونهای خاص حضور فاکتورهای آگزوزن الزامی است اما به عکس برای دیگر کلونها الزامی به افزودن فاکتورهای آگزوزن وجود ندارد. پس بنابراین تمایز هر نوع رده هماتوپویستیک در محیط *In vitro* سیستم خاص خود را می‌طلبد. نتایج تحقیقات قبلی نشان داد که جهت تشکیل کلونهای

References

1. Sambrook J, Fritsch EF, Maniatis T: Molecular cloning: A Laboratory Manual. Cold Spring Harbor, NY: Cold Spring Harbor Press 1989; 50: 15-20
2. Solter SJ, Andrews PW, Przyborski SA, Thomson JA: Embryonal carcinoma cells as embryonic stem cells. In: Marshak DR, Gardner R, Gottlieb D, eds. Stem Cell Biology. Cold Spring Harbor, NY: Cold Spring Harbor Press, Monograph 2001; 40: 231-266
3. Evans MJ, Kaufman MH: Establishment in culture of pluripotential cells from mouse embryos. Nature 1981; 292: 154-156
4. Thomson JA, Itskovitz-Eldor J, Shapiro SS: Embryonic stem cell lines derived from human blastocysts. Science 1998; 282: 1145-1147
5. Wang R, Clark R, Bautch V: Embryonic stem cell-derived cystic embryoid bodies form vascular channels: an in vitro model of blood vessel development. Development 1992; 114: 303
6. Keller GM: In vitro differentiation of embryonic stem cells. Current Opinion in Cell Biology 1995; 7: 862
7. Weiss MJ, Orkin SH: In vitro differentiation of embryonic stem cells. New approaches to old problems. J Clin Invest 1996; 97: 591
8. Duncan SA, Navas MA, Dufort D: Regulation of a transcription factor network required for differentiation and metabolism. Science 1998; 281: 692-695
9. Schuldiner M, Yanuka O, Itskovitz-Eldor J: Effects of eight growth factors on the differentiation of cells derived from human embryonic stem cells. Proc Natl Acad Sci USA 2000; 97: 11307-11312
10. Kimura T, Sonoda Y, Iwai N, Satoh M: Proliferation and cell death of embryonic primitive erythrocytes. Exp Hematol 2000; 28: 635-641
11. Schmitt R, Bruyns M, Landorp S: Hematopoietic development of embryonic stem cell in vitro cytokine. Gen Dev 1991; 5: 728-740
12. Johnsson B, Wilesin M: Evidence for involvement of interleukin-3 and Bone morphogenic protein 4 in mammalian mesoderm and hematopoietic development. Mol Cell Biol 1995; 15: 141-151
13. Jhanson G, Metcalf B: Source and nature of granulocyte-macrophage colony stimulating factor in fetal mice. Exp Hematol 1978; 85: 3127-3133
14. Nicolus J, Andrews PW, Damjanov I, Simon D: Pluripotent human embryonic carcinoma clones derived from the human teratocarcinoma cell line PCC3 differentiation in vivo and in vitro. Lab Invest 1977; 50: 147-162
15. Wiles MW: Differentiation of the mouse embryonic stem cell, II: Extrinsic origin of the haemopoietic cell line. Cell Differentiation 1991; 10: 243-252
16. Kyba M, Daley G: Hematopoiesis from embryonic stem cells: Lessons from and for ontogeny. Exp Hematol 2003; 31: 994-1000
17. Li F, Lu S, Thomson JA, Honig GR: Bone morphogenetic protein 4 induces efficient hematopoietic differentiation of rhesus monkey embryonic stem cells in vitro. Blood 2001; 98: 335-342
18. Kaufman DS, Hanson ET, Lewis RL, Auerbach R, Thomson JA: Hematopoietic colony forming cells derived from human embryonic stem cells. Proc Natl Acad Sci USA 2001; 98: 10716-10721
19. Honig GR, Li F, Lu SJ, Vida L: Hematopoietic differentiation of rhesus monkey embryonic stem cells. Blood Cells Molecules and Diseases 2004; 32: 5-10
20. Barber DL, D'Andera AD: The erythropoietin receptor and the molecular basis of signal transduction. Semin Immunol 1995; 29: 293-304
21. Ihle JN, Quelle FW, Miura O: Signal transduction through the receptor for erythropoietin. Semin Immunol 1993; 5: 375-389
22. Palacios R, Eroc T, Ronald P: In vitro generation of hematopoietic stem cells. Blood 1995; 85: 7530-7534
23. Ohnoda O, Landreth KS, Dorshkind K: Differential expression of bone marrow stromal cell surface antigens on myeloid and lymphoid cells. Hybridoma 1990; 13: 175-181

